

Analiza zagrożeń, w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpienia się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Parku Krajobrazowego Beskidu Małego oraz jego otuliny

Opracowali:

Anna Marszałek

Spec. ds. ochrony krajobrazu, gospodarki przestrzennej i ochrony dóbr kultury

Tomasz Salachna

Spec. ds. ochrony krajobrazu, gospodarki przestrzennej i ochrony dóbr kultury

Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego

Oddział w Żywcu

ul. Łączki 44a, 34-300 Żywiec

e-mail: zpkzywiec@zpk.com.pl

facebook.com/ZPKWS

tel. (33) 861-78-25

Województwo
Śląskie

Żywiec, 2025 r.

SPIS TREŚCI

1. Cel i podstawy prawne opracowania.
2. Podstawy prawne działalności Parku Krajobrazowego Beskidu Małego oraz Uwarunkowania udostępniania wód Parku dla turystyki i rekreacji.
3. Charakterystyka hydrologiczna obszaru.
4. Miejsca w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji.
5. Zagrożenia dla osób przebywających na obszarach wodnych Parku Krajobrazowego Beskidu Małego.
6. Siły i środki, które mogą być wykorzystywane dla ograniczania zagrożeń oraz akcji ratowniczych.
7. Numery alarmowe.

1. Cel i podstawy prawne opracowania.

Celem niniejszego opracowania jest analiza zagrożeń dla osób przebywających na obszarach wodnych Parku Krajobrazowego Beskidu Małego (PKBM) w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpienia się, uprawiania sportu lub rekreacji. Niniejszą analizę oparto na danych pozyskanych z gmin leżących na terenie Parku Krajobrazowego Małego oraz jego otuliny.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 poz. 714 z późn. zm.) zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych polega w szczególności na:

- 1) dokonaniu, we współpracy z policją i działającymi na danym terenie podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpienia się, uprawiania sportu lub rekreacji;
- 2) oznakowaniu i zabezpieczeniu terenów, obiektów i urządzeń przeznaczonych do pływania, kąpienia się, uprawiania sportu lub rekreacji na obszarach wodnych;
- 3) prowadzeniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarach wodnych, polegających w szczególności na:
 - a) oznakowaniu miejsc niebezpiecznych,
 - b) objęciu nadzorem, we współpracy z policją i podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, miejsc niebezpiecznych, w tym miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli,
 - c) uświadamianiu zagrożeń związanych z wykorzystywaniem obszarów wodnych, w szczególności prowadzeniu akcji edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej;
- 4) informowaniu i ostrzeganiu o warunkach pogodowych oraz innych czynnikach mogących powodować utrudnienia lub zagrożenia dla zdrowia lub życia osób;
- 5) zapewnieniu warunków do organizowania pomocy oraz ratowania osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.

Za zapewnienie bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ww. ustawy, odpowiada (art. 4 ust. 2):

- 1) **na terenie parku narodowego lub krajobrazowego - dyrektor parku;**
- 2) na terenie, na którym prowadzona jest działalność w zakresie sportu lub rekreacji - osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność w tym zakresie;
- 3) na pozostałym obszarze - właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta) - zwani dalej "zarządzającym obszarem wodnym".

Zadania, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy, wykonywane przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) na obszarze, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 3, należą do zadań własnych gminy.

2. Podstawy prawne działalności Parku Krajobrazowego Beskidu Małego oraz Uwarunkowania udostępniania wód Parku dla turystyki i rekreacji.

Park Krajobrazowy Beskid Małego został uwodzony Rozporządzeniem Wojewody Bielskiego Nr 9/98 z dnia 16 czerwca 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Bielskiego Nr 9, poz. 110), zmieniony Rozporządzeniem Nr 23/98 Wojewody Bielskiego z dnia 17 grudnia 1998 r. (z. Urz. Województwa Bielskiego Nr 22, poz. 336). Po reformie administracyjnej z 1999 r. część jego obszaru, należąca do województwa śląskiego, znalazła się w pod nadzorem Dyrektora Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego. Park Krajobrazowy Beskidu Małego jest obszarem chronionym ze względu na szczególne wartości przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe, a celem jego utworzenia jest zachowanie, popularyzacja, upowszechnianie tych wartości w warunkach racjonalnego gospodarowania, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Obejmuje on obszar 16 540 ha, natomiast wokół Parku, otulina zajmuje powierzchnię 10 002ha.

Park Krajobrazowy Beskidu Małego położony jest południowej części województwa śląskiego, na terenie powiatów: bielskiego i żywieckiego oraz miasta na prawach powiatu: Bielsko-Biała. W wyniku powstania przełomu rzeki Soły, obszar Parku podzielony jest na dwie części. Mniejsza powierzchniowo, zachodnia część to Pasma Magurki Wilkowickiej i Czupla, z najwyższym szczytem Czuplem (933 m n.p.m.). Część większa, wschodnia, to grupa Łamanej Skały (929 m n.p.m.), znana też pod nazwą Góry Zasolskie lub Beskid Kocierski. Charakterystycznym elementem krajobrazu PKBM są grzbiety górskie o stromych stokach, przecinane wąskimi dolinami potoków oraz malownicze przełomy rzek. Występowanie dużych zbiorników zaporowych, licznych cieków górskich sprawia, że przestrzeń ta cechuje się wyjątkowym połączeniem form wodnych z zalesionym krajobrazem górskim, stając się wysoko atrakcyjnym miejscem pod kątem turystyki i rekreacji.

3. Charakterystyka hydrologiczna obszaru.

Obszar Park Krajobrazowy Beskid Małego charakteryzuje się dobrze rozwiniętą siecią hydrograficzną. Główną rzeką na obszarze PKBM jest Soła, której dopływy i zbiorniki retencyjne odgrywają istotną rolę w kształtowaniu krajobrazu, bilansu wodnego i warunków siedliskowych. Na przełomowym odcinku Soły utworzono tzw. Kaskadę Soły, obejmującą trzy główne zbiorniki zaporowe: Zbiornik Tresna (Jezioro Żywieckie), Zbiornik Porąbka (Jezioro Międzybrodzkie) oraz Zbiornik Czaniec (Jezioro Czanieckie). Jezioro Żywieckie jest

eworsyjne do głębokości kilku metrów. Wody w obrębie kottów mogą tworzyć zawirowania oraz silne prądy wodne niebezpieczne dla życia i zdrowia ludzkiego. W dolnych odcinkach, zwłaszcza w rejonie kotlin i dolin, prędkość nurtu ulega obniżeniu, jednak dno koryt może być niestabilne, zamulone, podatne na erozję. Obecność licznych bystrzy, kaskad wodnych, przełomów potokowych wzbogaca walory wizualne Parku, dodatkowo cieki te pełnią funkcję naturalnych korytarzy ekologicznych, łączących różne typy siedlisk oraz zapewniających migrację gatunków wodnych i przywodnych.

4. Miejsca, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji.

Na obszarze Parku Krajobrazowego Beskidu Małego oraz w jego otulinie nie znajdują się strzeżone kąpieliska publiczne z wyznaczonymi strefami kąpielowymi. Brak wyznaczonych kąpielisk strzeżonych może stwarzać potencjalne ryzyko dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji w miejscach do tego nieprzeznaczonych.

I. Kąpieliska: nie zostały wyznaczone;

II. Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli:

1. GMINA ŁODYGOWICE:

– rejon ul. Plażowej w miejscowości Zarzecze - za koroną wału Jeziora Żywieckiego (dane z KPP w Żywcu).

2. GMINA ŻYWIEC (dane zawarte w „Analiza zagrożeń w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Gminy Żywiec” z 2024 roku):

– „Wilczy Jar” na terenie Jeziora Żywieckiego (współrzędne GPS: N 49.72’83.8” E 19.21’718”),

– przy plaży miejskiej na terenie Jeziora Żywieckiego (współrzędne GPS: N 49.71’56.1” E 19.20’98.4”),

– 7 progów betonowych na rzece Leśnianka (współrzędne GPS: N 49.66’55.5” E 19.17’58.1”; N 49.66’61.6” E 19.17’15.9”; N 49.66’65.3” E 19.17’03.7”; N 49.66’72.9” E 19.16’82.3”; N 49.66’58.2” E 19.18’46.1”; N 49.66’59.3” E 19.17’46.7”; N 49.66’58.8” E 19.17’28.3”),

III. Miejsce, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania:

1. GMINA ŁODYGOWICE (dane zawarte w „Analiza zagrożeń w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny

do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Gminy Łodygowice” z 2024 roku):

- obszar przy ul. Plażowej w rejonie „Tawerna u Jerrego” w Zarzeczu,
- obszar „wyspy” przy ul. Żeglarskiej w rejonie Klubu Żeglarskiego „Halny” w Zarzeczu,
- akwen oraz brzegi jeziora Żywieckiego (dane z KPP w Żywcu).

3. GMINA CZERNICHÓW (dane zawarte w „Analiza zagrożeń w tym identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Gminy Czernichów” z 2023 roku):

- rejon ul. Żywieckiej i nad Jeziorem w Tresnej (współrzędne geograficzne: N 49.44'43.5" E 19.12'17.6"; N 49.44'41.0" E 19.12'25.1"; N 49.44'21.6" E 19.12'29.1"; N 49.43'48.3" E 19.11'51.8"; N 49.43'36.1" E 19.11'32.5"),
- rejon ul. Sportowa i Banasia w Międzybrodzu Bialskim (współrzędne geograficzne: N 49.47'18.2" E 19.12'06.5", N 49.47'16.2" E 19.12'06.5"; N 49.47'11.3" E 19.12'03.1"; N 49.47'09.4" E 19.12'04.1"),
- rejon ul. Energetyków w Międzybrodzu Bialskim (współrzędne geograficzne: N 49.46'39.9" E 19.12'46.1"; N 49.46'29.5" E 19.12'46.8"),
- rejon ul. Energetyków w Międzybrodzu Żywieckim (współrzędne geograficzne: N 49.46'26.2" E 19.12'42.5"; N 49.46'23.0" E 19.12'46.2"; N 49.46'09.7" E 19.12'30.0"; N 49.46'09.7" E 19.12'30.0"; N 49.46'03.6" E 19.12'25.0"),
- rejon ul. Spacerowa w Międzybrodzu Żywieckim i ul. Żywiecka w Czernichowie (współrzędne geograficzne: N 49.45'53.6" E 19.12'42.1"; N 49.45'45.1" E 19.12'38.9"; N 49.45'46.0" E 19.12'48.0"; N 49.45'16.9" E 19.12'44.8"),
- akwen oraz brzegi jeziora Międzybrodzkiego (dane z KPP w Żywcu).

4. GMINA BIELSKO-BIAŁA:

- na terenach zalesionych w okolicach ul. Polnej 206B należące do Nadleśnictwa Bielsko – 2 zbiorniki (dane KMP w Bielsku-Białej).

5. GMINA PORĄBKA:

- akwen oraz brzeg Jeziora Czanieckiego,
- na długości odcinka rzeki Soła wraz z dopływami - potoki górskie.
- ul. Stadionowa „Kaskady” – potok Wielka Puszcza (dane KMP w Bielsku-Białej).

5. Zagrożenia dla osób przebywających na obszarach wodnych Parku Krajobrazowego Beskidu Małego.

Czynnikami wpływającymi na ilość osób korzystających z walorów rekreacyjnych i turystycznych wód PKBM są m.in. pora roku, sprzyjające warunki atmosferyczne, ośrodki wypoczynkowe i wypożyczalnie sprzętu wodnego oraz sezonowe wysokie natężenie ruchu turystycznego. Brak oficjalnie wyznaczonych publicznych kąpielisk strzeżonych może stwarzać potencjalnie ryzyko dla osób podejmujących spontaniczne kąpiele w miejscach do tego nieprzeznaczonych.

Szczególnie groźne sytuacje na obszarach wodnych to:

- pływanie pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających,
- nadmierne oziębienie organizmu powodujący wstrząs termiczny,
- wchodzenie do wody przy schorzeniach,
- skurcze,
- wiry,
- brodzenie w rzece,
- skakanie do nieznanej wody,
- przecenianie swoich sił i umiejętności,
- nieodpowiednia zabawa,
- miejsca zarośnięte przez roślinność wodną,
- zimne prądy,
- nagła zmiana warunków na wodzie,
- kąpiel w miejscach niewyznaczonych.

Zagrożenia dla osób kąpiących się wynikają z:

- braku lub słabej umiejętności pływania, niewłaściwej oceny tych umiejętności bądź złego stanu zdrowia;
- korzystania z miejsc nieprzystosowanych do kąpieli;
- wpływania w strefy porośnięte roślinnością wodną lub w miejsca bagniste;
- wykonywania skoków do wody bez znajomości głębokości i występowania obiektów zanurzonych;
- odbywania kąpieli w stanie pod wpływem alkoholu lub środków odurzających;
- odbywania kąpieli przy niesprzyjających warunkach pogodowych;
- możliwość kolizji z jednostkami pływającymi.

Zagrożenia dla osób przebywających na lodzie:

- brak wiedzy na temat aktualnej grubości lodu umożliwiającego bezpieczne uprawianie wędkarstwa i sportów zimowych;
- załamanie się pokrywy lodowej pod ciężarem osoby wchodzącej na zbyt cienki lód, w szczególności w rejonach dopływu i odpływu wód powierzchniowych oraz obszarów źródliskowych;
- załamanie się pokrywy lodowej po wejściu na lód, wbrew obowiązującym zakazom, samochodem, ciągnikiem lub quadem;
- w przypadku wypadnięcia do wody;
- brak lub słaba umiejętność pływania, szok termiczny, szybkie wychłodzenie organizmu, brak sprzętu asekuracyjnego umożliwiającego wyjście na lód;
- niewłaściwe dla warunków pogodowych ubranie, skutkujące wyziębieniem organizmu, możliwością powstawania odmrożeń lub zamarznięcia, zwłaszcza w sytuacji pozostawiania pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.

Zagrożenia dla osób poruszających się jednostkami pływającymi wynikają z:

- niedostatecznych umiejętności sterowania jednostką, wykonywania ryzykownych manewrów, niedostosowania takielunku statków żaglowych do aktualnych warunków pogodowych,
- słabej wiedzy na temat batymetrii akwenu,
- występowania nieoznaczonych miejsc niebezpiecznych dla kajakarzy – przedmiotów zanurzonych, w tym rumoszu drzewnego wymagającego przeniesienia kajaka lub wyjścia z niego w celu pokonania przeszkody,
- złego stanu zdrowia osoby sterującej jednostką bądź pozostawania tej osoby pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- niekorzystnych warunków pogodowych (szkwałów, silnego falowania, wyładowań atmosferycznych),
- braku odpowiednich środków bezpieczeństwa, w szczególności indywidualnych środków wypornościowych: kamizelek ratunkowych lub asekuracyjnych, a w przypadku większych jednostek – także kół ratunkowych i gaśnic.

Zagrożenia dla osób nurkujących z użyciem aparatów tlenowych wynikają z:

- niedostatecznych kwalifikacji i praktyki nurkowej,
- nieprawidłowej oceny warunków wpływających na bezpieczeństwo nurkowania, w tym widoczności pod wodą,
- przekraczania maksymalnej głębokości nurkowania wynikającej z posiadanych kwalifikacji,
- występowania w wodzie obiektów zagrażających unieruchomieniu płetwonurka pod wodą, w szczególności zatopionych sieci rybackich.

Podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego ma obowiązek do ujawniania zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych i przekazywania informacji o ujawnionych zagrożeniach właściwej radzie gminy, wynikający z art. 14 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych. Ustawodawca nie przewidział żadnych uprawnień kontrolnych dla podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego, stąd za niemające podstaw prawnych należy uznać działania tych podmiotów, polegające na dokonywaniu „kontroli”, „audytów”, „przeglądów” pod względem zapewnienia warunków bezpieczeństwa przez zarządzających wyznaczonymi obszarami wodnymi i sposobu realizacji przez zarządzających wyznaczonymi obszarami wodnymi obowiązków określonych ustawą. Dopuszczalne jest natomiast wydawanie – na zlecenie zarządzającego wyznaczonym obszarem wodnym – opinii w kwestii warunków bezpieczeństwa na danym wyznaczonym obszarze wodnym.

6. Siły i środki, które mogą być wykorzystywane dla ograniczania zagrożeń oraz akcji ratowniczych.

1. Komenda Powiatowa Policji w Żywcu,
Al. Marszałka Józefa Piłsudskiego 52, 34-300 Żywiec;
2. Komenda Miejska Policji w Bielsku-Białej
ul. Wapienna 45, 43-300 Bielsko-Biała;
3. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Żywcu,
ul. Objazdowa 2, 34-300 Żywiec;
4. Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej
ul. Leszczyńska 43, 43-300 Bielsko-Biała;
5. Ratownictwo Medyczne w Żywcu Sp. z o.o.,
ul. Żeromskiego 7, 34-300 Żywiec.
6. Bielskie Pogotowie Ratunkowe
ul. E. Plater 14, 43-300 Bielsko Biała;
7. Beskidzkie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe
ul. 1 Maja 47, 43-300 Bielsko-Biała;

7. Kontakty alarmowe.

Zintegrowany System Ratownictwa WOPR - numer alarmowy nad wodą

601 100 100

